

KORTE AANTEEKENINGEN OP HET GEBIED DER PLANTENZIEKTENKUNDE.

(Vervolg van bl. 52).

17. *Coccobacillus insectorum malacosomae*, een nieuwe parasiet uit het bloed van verschillende rupsen. In de „Comptes Rendus de l'Académie des Sciences à Paris (1920, pag. 206—208) komt een artikel voor van HOLLANDE en VERNIER over eene tot dusver nog niet bekende bacterie, die oorzaak is van de sterfte van verschillende rupsen. Van *Gastropacha castrensis* werd een groot aantal rupsen, die op *Poterium sanguisorba* leefden, verzameld. Het bleek dat ongeveer 50 % van deze rupsen ziek waren. De schrijvers isoleerden uit het bloed der geïnfecteerde rupsen eene bacteriesoort, die zeer pathogeen bleek te zijn voor *Gastropacha castrensis* en ook voor *Vanessa Urticae*. Deze rupsen stierven 24 uren nadat men de bacteriën had gebracht òf in het darmkanaal òf in den bloedstroom. De rupsen van *Gastropacha neustria* (de ringelrups) werden zelfs reeds 12 uren nadat de bacteriën in het bloed werden gebracht, gedood. Liet men deze rupsen de bacteriën opnemen met het voedsel, dan werden zij niet alle besmet en slechts 30 tot 63 % stierven.

18. Bestrijding van den Appelbloesemkever. In het te Weenen uitgegeven „Zeitschrift für Garten-und Obstbau” (1e jaargang, 1920, nr. 3) komt een artikel voor van de hand van CAMILLO KURZ over dit onderwerp. Deze deelt de volgende ervaringen mee, die hij in Stiermarken opdeed. Hij omgaf de boomstammen met eene flinke laag van het in de looierijen gebruikte afval van het zoogenaamde „Knopperrnmehl”. „Knopperrn” zijn de zeer eigenaardige gallen, welke aan de schoteltjes der eikels worden gevormd door een galwesp van de soort *Cynips Calicis*. Zij komen vooral in Hongarije en sommige streken van Zuid-Duitschland en Oostenrijk veel voor, steeds alleen daar waar behalve onze gewone zomereik (*Quercus pedunculata*) ook *Quercus Cerris* wordt aangetroffen. Deze laatste, oorspronkelijk tot meer Zuidelijke streken beperkte eik wordt tegenwoordig ook wel hier en daar bij ons te lande in parken en plantsoenen gevonden; en waar dit het geval is, vindt men dan ook soms hier te lande Knopperrn aan de gewone eik. Die Knopperrn nu bevatten groote hoeveelheden looistof; in de streken, waar zij in massa's op de eiken voorkomen, worden zij geoogst en daar later fijn gemalen tot zoogenaamd „Knopperrnmehl”, dat in de leerlooierijen gebruikt wordt voor het looien van de huiden, zooals bij ons daarvoor het run gebruikt wordt. CAMILLO KURZ nu bracht in den herfst om de verschillende stammen zijner appelboomen een kruiwagen

vol „Knoppernmehl”, zooals het, na in de leerlooierijen zijne diensten te hebben gedaan, uitgeloozd, als afvalprodukt in den handel komt. Volgens den schrijver houdt zoowel de sterke reuk als het hooge looistofgehalte van dit afvalprodukt alle insekten van de boomstammen af. Vijftig boomstammen, waarom in den herfst dit uitgeloozde Knoppernmeel was heen gelegd, bleven in het volgende voorjaar volkomen vrij van den appelbloesemkever; geen enkele bloemknop mislukte; terwijl bij de contrôleboomen, waar geen Knoppernmeel omheen werd gestrooid, de boomen van de aantasting van het genoemde insekt zeer veel te lijden hadden. Volgens CAMILLO KURZ werden niet alleen de appelbloesemkevers door de aanwending van het galnotenmeel afgeweerd, maar ook allerlei andere soorten van insekten, zooals engerlingen en mieren, en eveneens muizen en mollen. Terwijl verder mos en onkruid verdwenen in fruitboomgaarden, waar op de aangegeven wijze met Knoppernmeel werd gewerkt, werd onder de boomen een bodem verkregen, waarop gras en klaver flink groeiden. Door eenige jaren achtereen het aangegeven middel toe te passen, kreeg de schrijver een boomgaard, waar de oogst nooit door den appelbloesemkever mislukte, en waar de bodemoppervlakte geheel mul was.

De Knopperngallen komen bij ons te lande niet algemeen genoeg voor, om ze hier te gebruiken voor de looierij. Wij gebruiken de bast van het eikenhakhout voor het looien, — voorzooover deze niet door van elders ingevoerde praeparaten vervangen is. Ik zou zeer aanraden, den afval van de run uit de looierijen eens te probeeren om te zien of ook daarmee in een fruitboomgaard iets te bereiken valt als middel tegen den appelbloesemkever of tegen andere schadelijke dieren. —

19. Over de specialiseering van de zwarte roest der granen *Puccinia graminis*.) De bekende onderzoeker der graanroesten JACOB ERIKSON behandelt uitvoerig al hetgeen tot dusver bekend was omtrent het bestaan van biologische rassen bij de zwarte graanroest. („Zeitschrift für Bacteriologie und Parasitenkunde”, 1918, 2. Abt., blz. 349) Hij maakt vervolgens melding van de in het Experimentalfältet bij Stockholm in 1901—1904 ingestelde infectie-proeven met deze rassen, — van de specialiseering van *Puccinia graminis* tengevolge van de verschillende groeifactoren in onderscheiden landen. Verder volgen er algemeene beschouwingen omtrent de specialiseering van het parasitisme, — omtrent het ontstaan der aecidium-generatie, — omtrent de inwerking van den hospes op den aard der zwam, — omtrent den invloed van den omvang der kultuur van zekere graansoorten in een zeker land op de specialiseering van de roestzwam, enz. enz.

J. RITZEMA BOS.